

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 724

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 22 august 2018

SUMAR

	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 138 din 20 martie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza a doua și alin. (3) teza a doua din Codul de procedură civilă	2–4
Decizia nr. 193 din 3 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă	5–7
Decizia nr. 254 din 24 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi, art. 21 alin. (6), art. 31 alin. (1), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (1) și (2) și art. 50 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	8–12
Decizia nr. 303 din 8 mai 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „ <i>la care se atașează dovada de primire/procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163</i> ”, cuprinsă în art. 154 alin. (4), precum și a sintagmei „ <i>dispozițiile art. 200 nefiind aplicabile în acest caz</i> ”, cuprinsă în art. 717 alin. (1) teza finală din Codul de procedură civilă.....	13–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 138**

din 20 martie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza a doua și alin. (3) teza a doua din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 53 alin. (1) teza a doua și alin. (3) teza a doua din Codul de procedură civilă, excepție ridicată, din oficiu, de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 3.818/1/2015 și de Mirela Popa în Dosarul nr. 40.687/3/2013/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și care constituie obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 316D/2017 și nr. 2.197D/2017.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 27 februarie 2018, în prezența reprezentantului autoarei excepției de neconstituționalitate din Dosarul nr. 2.197D/2017, doamna avocat Diana Elena Dragomir din Baroul București, cu delegație depusă la dosar, și cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea a dispus conexarea Dosarului nr. 2.197D/2017 la Dosarul nr. 316D/2017 și, în temeiul prevederilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, pentru o mai bună studiere a problemelor ce au format obiectul dezbaterii, a amânat pronunțarea pentru data de 20 martie 2018, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 13 decembrie 2016 și prin Decizia nr. 1.116 din 15 iunie 2017, pronunțate în dosarele nr. 3.818/1/2015 și nr. 40.687/3/2013/a1, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza a doua și alin. (3) teza a doua din Codul de procedură civilă**, excepție invocată, din oficiu, de instanța de judecată și de Mirela Popa în cauze având ca obiect soluționarea recursurilor formulate împotriva unei încheieri a Curții de Apel Galați — Secția a II-a civilă și a Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie prin care au fost respinse cereri de recuzare.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale din perspectiva caracterului imprezizibil al legii, a afectării securității raporturilor juridice, a încălcării egalității în fața legii și a dreptului la apărare al părților unui litigiu. Astfel, deși se atacă o încheiere incidentală premergătoare, respectiv încheierea de recuzare, se ajunge la un rezultat de anvergură — casarea unei hotărâri definitive, pentru care legea nu deschide calea de atac a recursului, aspect care conduce la apariția unui „recurs deghizat” — cale excepțională de atac, care casează

prin efect indirect o hotărâre definitivă. Posibilitatea obținerii casării hotărârii definitive prin intermediul acestei căi de atac aparține numai părții care a formulat cererea de recuzare și nu este deschisă tuturor părților din proces.

5. Se mai apreciază că formularea unui recurs împotriva încheierii de recuzare plasează autoritatea de lucru judecat a hotărârii definitive pe tărâmul provizoratului; or recursul se îndreaptă împotriva unei încheieri pronunțate într-o procedură incidentală, însă efectul său se răsfrânge asupra unui alt obiect — o hotărâre definitivă — care, *de lege lata*, nu este supusă recursului.

6. Se mai arată că modul în care este instituită procedura judecării recursului împotriva încheierii de respingere a cererii de recuzare lasă fără substanță scopul urmărit prin legiferarea acestui incident procedural, acela de a îndepărta de la judecarea cauzei un magistrat sau un complet de judecată. Obligativitatea exercitării căii de atac a recursului împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de recuzare, doar după ce dosarul parcurge etapa apelului, urmând ca după soluționarea dosarului, dacă recursul împotriva încheierii de respingere a cererii de recuzare va fi admis, judecata în apel să fie refăcută, încalcă dreptul părții la judecarea cererii sale într-un termen rezonabil. Așadar, admiterea căii de atac conduce la casarea hotărârii instanței de fond și retrimiteria cauzei spre rejudecare unui alt complet. În aceste condiții are loc o nouă judecată, un alt ciclu de administrare a probatoriului în fața instanței investite după admiterea recuzării. Întreg ciclul procesual duce la tergiversarea cauzei, cu încălcarea dreptului la un proces echitabil, într-un termen rezonabil.

7. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă**, în Dosarul nr. 2.197D/2017, apreciază că dispozițiile legale criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate în susținerea excepției. În acest sens arată că legiuitorul a înțeles să coroboreze interesul părții în declararea căii de atac împotriva încheierii de respingere a cererii de recuzare de momentul soluționării definitive a cauzei pe fond. Astfel, legiuitorul, prin reglementarea cuprinsă în art. 53 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă, a consacrat posibilitatea atacării în mod indirect a hotărârii definitive pronunțate pe fondul cauzei raportat la interesul existent la acest moment al părții care a formulat cererea de recuzare. Legiuitorul nu a îngrădit accesul liber la justiție prin reglementarea cuprinsă în art. 53 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă, dimpotrivă, în viziunea noii modificări, chiar și o hotărâre definitivă poate fi casată, în măsura în care se constată că recuzarea a fost greșit respinsă, posibilitate ce nu exista sub imperiul Codului de procedură civilă din 1865. Simpla condiționare impusă legislativ este doar aceea a interesului părții de a declara calea de atac împotriva încheierii de respingere a recuzării, existent la momentul soluționării definitive a cauzei, plecând de la premisa că asupra completului de judecată planează doar o suspiciune de parțialitate.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată.

10. **Avocatul Poporului**, în Dosarul nr. 2.197D/2017, apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului autorului excepției de neconstituționalitate, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 53 alin. (1) teza a doua și alin. (3) teza a doua din Codul de procedură civilă, care au următorul cuprins:

„(1) Încheierea prin care s-a respins recuzarea poate fi atacată numai de părți, odată cu hotărârea prin care s-a soluționat cauza. Când această din urmă hotărâre este definitivă, încheierea va putea fi atacată cu recurs, la instanța ierarhic superioară, în termen de 5 zile de la comunicarea acestei hotărâri. [...]

(3) În cazul prevăzut la alin. (1), dacă instanța de apel constată că recuzarea a fost în mod greșit respinsă, reface toate actele de procedură și, dacă apreciază că este necesar, dovezile administrate la prima instanță. Când instanța de recurs constată că recuzarea a fost greșit respinsă, ea va casa hotărârea, dispunând trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel sau, atunci când calea de atac a apelului este suprimată, la prima instanță.”

14. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) în componenta sa referitoare la calitatea legii, art. 21 privind accesul liber la justiție, astfel cum acesta se interpretează potrivit art. 20 din Constituție și prin prisma dispozițiilor art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 24 privind dreptul la apărare și ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, prin Decizia nr. 739 din 23 noiembrie 2017*, nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data pronunțării prezentei decizii, a răspuns unor critici care, în esență, se refereau la determinarea momentului de la care curge termenul de 5 zile de recurs împotriva încheierii pronunțate asupra recuzării și a reținut că rațiunea dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă, respectiv aceea de înlăturare a posibilității de tergiversare a judecării în faza procesuală în care a fost respins incidentul procedural, subzistă și în ipoteza tezei a doua a art. 53 alin. (1), drept care legiuitorul a stabilit ca termenul de recurs împotriva încheierii de respingere a cererii de recuzare să curgă de la comunicarea hotărârii pronunțate asupra fondului, și nu de la data pronunțării încheierii respective. Această concluzie rezultă inclusiv din analiza sintactică a textului legal criticat, care face referire la hotărârea prin care s-a soluționat cauza, precum și la

comunicarea acestei hotărâri. Cele statuate de Curte prin decizia menționată sunt susținute și de practica instanțelor judecătorești care, în repetate rânduri, au respins recursul, ca prematur formulat, întrucât nu a fost exercitat în conformitate cu dispozițiile art. 53 alin. (1) teza finală din Codul de procedură civilă. Exemplu în acest sens este și jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care s-a reținut că legiuitorul condiționează exercițiul dreptului de a ataca încheierea de respingere a recuzării de pronunțarea unei hotărâri de soluționare a cauzei. Dacă recursul împotriva încheierii de respingere a cererii de recuzare este exercitat înainte de soluționarea apelului declarat împotriva hotărârii pronunțate de prima instanță și, implicit, înainte de comunicarea deciziei instanței de apel, cu nerespectarea termenului prevăzut de art. 53 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă, rezultă că obiectul cererii de recurs pendinte este o încheiere intermediară, iar recursul declarat împotriva acestei încheieri, înainte de soluționarea cauzei în fond, este prematur formulat (a se vedea în acest sens Decizia nr. 1.168 din 3 iulie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă).

16. În continuare, referitor la critica formulată în prezenta cauză cu privire la imprezibilitatea normelor pentru faptul că legea deschide, deopotrivă, și un alt mecanism pentru a pune în discuție încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței, respectiv instituția contestației în anulare, Curtea reține faptul că dacă cererea de recuzare a fost respinsă de instanța de fond a cărei hotărâre este supusă unei căi de atac, textul art. 53 alin. (1) teza întâi din cod permite părții interesate să atace încheierea prin care a fost respinsă cererea de recuzare odată cu fondul cauzei. Faptul că exercițiul acestui drept procedural este corelat cu contestarea fondului cauzei nu reprezintă un impediment real, sub raport constituțional, al exercițiului unei căi de atac. Prin instituirea acestei proceduri, legiuitorul a urmărit — și este o rațiune suficientă — să restrângă posibilitatea de tergiversare prin exercitarea abuzivă a unei atare căi de atac și să realizeze un spor de celeritate în soluționarea cauzelor.

17. Prin dispozițiile art. 53 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă legiuitorul a reglementat în mod expres admisibilitatea căii de atac a recursului în situația în care hotărârea prin care s-a soluționat cauza este definitivă. Legiuitorul a intenționat să supună verificării jurisdicționale soluționarea unui incident procedural asupra căruia instanța s-a pronunțat anterior hotărârii prin care s-a soluționat cauza, măsură care nu poate fi contestată decât odată cu hotărârea prin care s-a soluționat pricina dedusă judecării.

18. Contestația în anulare generală, potrivit art. 503 alin. (1) din Codul de procedură civilă, poate fi formulată împotriva hotărârilor definitive atunci când contestatorul nu a fost legal citat și nici nu a fost prezent la termenul când a avut loc judecata, iar contestația în anulare specială are în vedere hotărârile instanțelor de recurs, precum și ale celor de apel care, potrivit legii, nu pot fi atacate cu recurs și poate fi exercitată pentru motivele expres prevăzute de lege. Însă, dacă cererea de recuzare a vizat completul de apel sau de recurs, după cum hotărârea este definitivă, prin raportare la art. 53 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă, nu poate fi exercitată contestația în anulare, din moment ce motivul prevăzut la art. 503 alin. (2) pct. 1 din Codul de procedură civilă privește numai ipoteza în care instanța de recurs/apel a omis să se pronunțe asupra cererii de recuzare, iar nu și atunci când a soluționat-o.

* Decizia Curții Constituționale nr. 739 din 23 noiembrie 2017 a fost publicată ulterior în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 17 aprilie 2018.

19. În susținerea excepției de neconstituționalitate se invocă și Decizia nr. 651 din 1 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2017, prin care Curtea a reținut că dispoziția de procedură penală care prevede că încheierea prin care se soluționează recuzarea nu este supusă niciunei căi de atac este constituțională. Referitor la această susținere, Curtea reține că, spre deosebire de procedura penală, unde faptul că nu este reglementată nicio cale de atac împotriva încheierii de respingere a cererii de recuzare nu aduce atingere dreptului la un proces echitabil, justițiabilii având deschise, după pronunțarea hotărârii prin care se soluționează cauza penală, căile de atac prevăzute de lege, apel sau, după caz, contestație în anulare (a se vedea în acest sens Decizia nr. 651 din 1 noiembrie 2016, paragraful 36), în materie civilă, cadrul procesual al exercitării căilor de atac diferă sub aspectele arătate la paragraful anterior al prezentei decizii. Astfel, în situația în care hotărârea pronunțată în cauză este supusă căilor de atac, partea interesată poate ataca încheierea de respingere a cererii de recuzare odată cu fondul, iar, în cazul în care hotărârea asupra fondului este definitivă, contestația putând fi formulată numai în condițiile și pentru motivele prevăzute de lege, legiuitorul a reglementat recursul prevăzut de art. 53 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă.

20. În continuare, Curtea apreciază că nici critica formulată din perspectiva asigurării securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil nu poate fi reținută, având în vedere că, în jurisprudența sa, a statuat că principiul stabilității raporturilor juridice, deși nu este în mod expres consacrat de Constituție, se deduce atât din prevederile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa (a se vedea în acest sens Decizia nr. 404 din 10 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 347 din 6 mai 2008). Acest principiu al stabilității raporturilor juridice nu poate implica însă promovarea unui drept prin intermediul unei neregularități, cum ar fi pronunțarea unei hotărâri de către o instanță nelegal alcătuită. Obținerea sau apărarea unui drept ori

protejarea unui interes, chiar legitim, nu se poate fonda pe o hotărâre a cărei legalitate este pusă la îndoială prin raportare la instanța care a pronunțat-o. Contestarea prin intermediul unui recurs incidental a legalității hotărârii definitive se justifică prin necesitatea unui control judiciar al incidentului procedural fără de care soluția pronunțată în cauză riscă să fie dată de o instanță care nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale.

21. Or Curtea reține că reglementarea căii de atac împotriva încheierii de respingere a cererii de recuzare prin dispozițiile legale criticate apare ca un mijloc eficient de apărare și ca o modalitate de asigurare chiar a securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil, întrucât în lipsa acestora ar fi posibil ca o instanță nelegal constituită să pronunțe o hotărâre dată chiar în numele legii, situație prin care să fie afectat chiar fundamentul statului de drept.

22. Mai departe, Curtea nu poate reține nici susținerea potrivit căreia este încălcat principiul constituțional al egalității în drepturi, întrucât dispozițiile legale criticate se aplică în mod egal tuturor celor care se află în ipoteza normei, respectiv oricărui dintre părți care, înainte de începerea dezbaterilor sau după, de îndată ce a cunoscut motivele de incompatibilitate, a formulat cerere de recuzare a judecătorului (art. 44 din Codul de procedură civilă), cerere respinsă de către instanță, împotriva căreia aceeași parte poate formula recursul prevăzut de dispozițiile legale criticate.

23. Totodată, Curtea observă că dispozițiile procedurale care reglementează calea de atac împotriva încheierii de respingere a cererii de recuzare se circumscriu domeniului de reglementare a procedurii de judecată care, potrivit art. 126 din Constituție, este atributul exclusiv al legiuitorului. Constituția nu cuprinde prevederi care să stabilească căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, statuând în art. 129 că acestea se exercită „în condițiile legii”. Accesul la justiție nu presupune și accesul la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția, iar instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, deci și reglementarea căilor ordinare sau extraordinare de atac, este de competența exclusivă a legiuitorului, care poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă, din oficiu, și de Mirela Popa în dosarele nr. 3.818/1/2015 și nr. 40.687/3/2013/a1 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și constată că dispozițiile art. 53 alin. (1) teza a doua și alin. (3) teza a doua din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 20 martie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 193

din 3 aprilie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Dorinel Gurău în Dosarul nr. 12.107/300/2016/a1 al Judecătoriei Sectorului 2 București și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.932D/2016.

2. La apelul nominal lipsește autorul excepției de neconstituționalitate. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 2.200D/2016, nr. 1.678D/2017 și nr. 2.351D/2017 având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Nicoleta Roșu în Dosarul nr. 36.776/3/2015 al Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, de Asociația de Locatari nr. 761 din Galați în Dosarul nr. 24.831/233/2016/a1, respectiv de Mariana Doană în Dosarul nr. 7.544/233/2017/a2 ale Judecătoriei Galați — Secția civilă.

4. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării dosarelor. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele sus-menționate, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.200D/2016, nr. 1.678D/2017 și nr. 2.351D/2017 la Dosarul nr. 1.932D/2016, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că dispozițiile legale criticate au mai format obiect al controlului de constituționalitate exercitat de Curte, ocazie cu care instanța constituțională a reținut că procedura reglementată de art. 200 din Codul de procedură civilă are drept scop remedierea unor lipsuri ale acțiunii introductive, astfel încât la momentul demarării procedurii stabilirii primului termen de judecată aceasta să cuprindă toate elementele prevăzute de lege. Legiuitorul a dorit, astfel, disciplinarea părților din proces și, în acest fel, respectarea principiului celerității judecării cauzelor și al dreptului la un proces echitabil. În consecință, apreciază că cele reținute de Curte în jurisprudența sa își mențin valabilitatea și în prezenta cauză.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 8 septembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 12.107/300/2016/a1, **Judecătoria Sectorului 2 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Dorinel Gurău într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de reexaminare a încheierii prin care a fost anulată cererea de chemare în judecată.

8. Prin Încheierea nr. 30 din 6 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 36.776/3/2015, **Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Nicoleta Roșu într-o cauză având ca obiect soluționarea contestației formulate împotriva deciziei de concediere, cerere introdusă după ce, anterior, pe rolul instanței fusese formulată o altă cerere cu același conținut care, însă, a fost anulată de instanță pentru neîndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 194—197 din Codul de procedură civilă.

9. Prin Încheierea nr. 30 din 10 aprilie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 24.831/233/2016/a1, **Judecătoria Galați — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Asociația de Locatari nr. 761 din Galați într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de reexaminare a încheierii prin care a fost anulată cererea de chemare în judecată.

10. Prin Încheierea nr. 61 din 2 august 2017, pronunțată în Dosarul nr. 7.544/233/2017/a2, **Judecătoria Galați — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 200 din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Mariana Doană într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de reexaminare a încheierii prin care a fost anulată cererea de asigurare dovezi.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile legale criticate sunt lipsite de claritate, precizie și previzibilitate și instituie o procedură de verificare a cererii de chemare în judecată care duce la prelungirea duratei soluționării procesului, fără ca părțile să fie citate în fața instanței pentru a-și putea susține apărările.** Totodată, această procedură permite judecătorului să hotărască arbitrar, subiectiv, părtinitor și să urmărească soluționarea unei cereri prin anularea acesteia. Prin urmare, sancțiunea pentru neîndeplinirea obligațiilor ar trebui să fie suspendarea cererii, și nu anularea acesteia.

12. S-a mai arătat că, atât timp cât, în cazul acțiunilor de drept comun, dacă se anulează cererea, cetățeanul poate să se adreseze instanței cu o nouă cerere, în cazul litigiilor de muncă, cetățenilor, deși și-au exercitat dreptul în termenul prevăzut de

lege, le este îngădit accesul liber la justiție, întrucât, în situația în care depun o nouă contestație, se va invoca tardivitatea formulării cererii.

13. **Judecătoria Sectorului 2 București** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

14. **Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

15. **Judecătoria Galați — Secția civilă** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. De asemenea, în Dosarul nr. 2.351D/2017, arată că, deși autoarea excepției este nemulțumită de modul de aplicare a legii de către instanțe, aceasta nu atrage încălcarea dispozițiilor constituționale invocate. Aplicarea și interpretarea diferită a dispozițiilor legale de către instanțele de judecată nu pot face obiectul controlului de constituționalitate.

16. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

17. **Guvernul**, prin punctele de vedere transmise în dosarele nr. 1.932D/2016, nr. 1.678D/2017 și nr. 2.351D/2017, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În Dosarul nr. 2.200D/2016 apreciază că susținerile formulate se circumscriu unor chestiuni de interpretare și aplicare a unor norme juridice conexe celor criticate, despre care se poate afirma că excedează controlului de constituționalitate.

18. **Avocatul Poporului**, prin punctele de vedere transmise în dosarele nr. 1.932D/2016, nr. 1.678D/2017 și nr. 2.351D/2017, consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

19. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

20. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

21. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 200 — *Verificarea cererii și regularizarea acesteia* din Codul de procedură civilă, care au următorul cuprins:

„(1) *Completul căruia i s-a repartizat aleatoriu cauza verifică, de îndată, dacă cererea de chemare în judecată este de competența sa și dacă aceasta îndeplinește cerințele prevăzute la art. 194—197.*

(2) *În cazul în care cauza nu este de competența sa, completul căruia i-a fost repartizată cererea dispune, prin încheiere dată fără citarea părților, trimiterea dosarului completului specializat competent sau, după caz, secției specializate competente din cadrul instanței sesizate. Dispozițiile privitoare la necompetență și conflictele de competență se aplică prin asemănare.*

(3) *Când cererea nu îndeplinește cerințele prevăzute la art. 194—197, reclamantului i se vor comunica în scris lipsurile, cu mențiunea că, în termen de cel mult 10 zile de la primirea comunicării, trebuie să facă completările sau modificările dispuse, sub sancțiunea anulării cererii. Se exceptează de la această sancțiune obligația de a se desemna un reprezentant comun, caz în care sunt aplicabile dispozițiile art. 202 alin. (3).*

(4) *Dacă obligațiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt îndeplinite în termenul prevăzut la alin. (3), prin încheiere, dată în camera de consiliu, se dispune anularea cererii.*

(5) *Împotriva încheierii de anulare, reclamantul va putea face numai cerere de reexaminare, solicitând motivat să se revină asupra măsurii anulării.*

(6) *Cererea de reexaminare se face în termen de 15 zile de la data comunicării încheierii.*

(7) *Cererea se soluționează prin încheiere definitivă dată în camera de consiliu, cu citarea reclamantului, de către un alt complet al instanței respective, desemnat prin repartizare aleatorie, care va putea reveni asupra măsurii anulării dacă aceasta a fost dispusă eronat sau dacă neregularitățile au fost înlăturate în termenul acordat potrivit alin. (3).*

(8) *În caz de admitere, cauza se retrimite completului inițial investit.”*

22. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 privind statul de drept, art. 4 privind unitatea poporului și egalitatea între cetățeni, art. 11 privind dreptul intern și dreptul internațional, art. 15 privind universalitatea, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind accesul liber la justiție astfel cum acesta se interpretează, potrivit art. 20 din Constituție, și prin prisma art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 24 privind dreptul la apărare, art. 51 privind dreptul de petiționare, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 124 privind înfăptuirea justiției, art. 126 privind instanțele judecătorești și ale art. 148 privind integrarea în Uniunea Europeană.

23. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că textul legal criticat a mai format obiect al controlului de constituționalitate. Astfel, prin Decizia nr. 407 din 3 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 578 din 1 august 2014, Decizia nr. 670 din 18 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 421 din 16 iunie 2011, Decizia nr. 306 din 12 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 26 iulie 2016, sau Decizia nr. 708 din 27 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 44 din 19 ianuarie 2015, Curtea a reținut că procedura prevăzută de art. 200 din Codul de procedură civilă are drept scop remedierea unor lipsuri ale acțiunii introductive, astfel încât, la momentul demarării procedurii de fixare a primului termen de judecată, aceasta să cuprindă toate elementele prevăzute de art. 194 din Codul de procedură civilă. Legiuitorul a dorit disciplinarea părților din proces și, în acest fel, respectarea principiului celerității și a dreptului la un proces echitabil. O astfel de procedură nu este de natură să afecteze însăși esența dreptului protejat, având în vedere că este însoțită și de garanția conferită de dreptul de a formula o cerere de reexaminare prevăzută de art. 200 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Mai mult, instanța de judecată se pronunță

asupra unei probleme care privește exclusiv buna administrare a justiției. Atât timp cât procedura criticată nu privește însăși judecarea pe fond a cererii introductive, dispozițiile criticate nu înfrâng prevederile referitoare la dreptul la un proces echitabil, întrucât procedura specială vizată nu se referă la fondul cauzelor, respectiv la drepturile civile, cum prevede art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ci numai la aspectele de ordin pur legal, a căror examinare nu face cu nimic necesară o dezbatere, cu citarea părților (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 407 din 3 iulie 2014, paragrafele 14—15).

24. Așadar, procedura regularizării cererii introductive are rolul de a degreva instanțele de judecată de cereri incomplete, fiind de natură a pregăti judecata sub toate aspectele sale, iar principiul accesului liber la justiție implică și adoptarea de către legiuitor a unor reguli de procedură clare, care să cuprindă cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 670 din 18 mai 2011).

25. Referitor la critica potrivit căreia textul legal criticat este neconstituțional în măsura în care sancțiunea este anularea cererii și nu suspendarea judecării, Curtea a reținut că dispozițiile criticate reprezintă norme de procedură edictate de legiuitor în virtutea competenței sale constituționale conferite de art. 126 din Legea fundamentală prin care a fost reglementată o procedură care să asigure sesizarea instanței de judecată cu o cerere de chemare în judecată conformă cu cerințele prevăzute de lege (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 306 din 12 mai 2016, paragraful 20). Față de vechea reglementare, unde sancțiunea consta în suspendarea judecării potrivit art. 114 din Codul de procedură civilă din 1865, actuala reglementare prevede sancțiunea anulării cererii introductive, cu consecința dezinvestirii completului de judecată de cererea informă, procedura regularizării cererii introductive fiind o procedură obligatorie. Prin comunicarea reclamantului de către instanță a lipsurilor cererii introductive, judecătorul își manifestă rolul activ

în asigurarea accesului efectiv la justiție al titularului cererii; instanța nu restituie cererea de chemare în judecată, ci doar pune în vedere reclamantului să completeze lipsurile în termenul prevăzut de lege. Instanța, potrivit art. 200 alin. (1) din Codul de procedură civilă, face aprecieri formale referitoare la întocmirea cererii de chemare în judecată, care trebuie să cuprindă toate elementele prevăzute de lege. Dacă obligațiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt îndeplinite în termenul prevăzut de alin. (2) cuprins în art. 200 din același cod, instanța are posibilitatea să anuleze cererea de chemare în judecată, prin încheiere dată în camera de consiliu, potrivit alin. (3) al aceluiași articol. Totodată, vechea reglementare presupunea, în vederea remedierii cererilor incomplete, acordarea de noi termene, care, de cele mai multe ori, conduceau la prelungirea procesului, afectându-se astfel termenul optim și previzibil și atrăgea angajarea de noi cheltuieli atât ale părților, cât și din partea instanței (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 708 din 27 noiembrie 2014, paragraful 20).

26. Curtea a mai apreciat că anularea cererii de chemare în judecată reprezintă un act de dispoziție al instanței, în respectarea principiului legalității consacrat de art. 7 alin. (2) din Codul de procedură civilă potrivit căruia „Judecătorul are îndatorirea de a asigura respectarea dispozițiilor legii privind realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părților din proces” (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 306 din 12 mai 2016, precitată, paragraful 19).

27. În ceea ce privește invocarea prevederilor art. 16 din Constituție referitor la egalitatea în fața legii, Curtea a constatat că dispozițiile legale criticate se aplică în aceeași măsură persoanelor aflate în aceeași situație juridică, neputându-se reține încălcarea dispozițiilor constituționale menționate.

28. Neintervenind elemente noi, de natură a determina reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția deciziilor menționate, precum și considerentele pe care acestea se sprijină își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Dorinel Gurău în Dosarul nr. 12.107/300/2016/a1 al Judecătoriei Sectorului 2 București, de Nicoleta Roșu în Dosarul nr. 36.776/3/2015 al Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, de Asociația de Locatari nr. 761 din Galați în Dosarul nr. 24.831/233/2016/a1, respectiv de Mariana Doană în Dosarul nr. 7.544/233/2017/a2 ale Judecătoriei Galați — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 200 din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Sectorului 2 București, Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și Judecătoriei Galați — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 aprilie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 254

din 24 aprilie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi, art. 21 alin. (6), art. 31 alin. (1), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (1) și (2) și art. 50 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi, art. 21 alin. (6), art. 31 alin. (1), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (1) și (2) și art. 50 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Decker That Ingeborg Karin în Dosarul nr. 14.762/3/2014** al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și care constituie obiectul Dosarului nr. 1.086D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autoarea excepției, domnul avocat Călin Ispravnic, în calitate de apărător ales, cu delegație depusă la dosarul cauzei. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că părțile Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor au transmis punctul lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate, apreciind că este neîntemeiată.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentatului autoarei excepției de neconstituționalitate, care solicită admiterea acesteia, reiterând argumentele expuse pe larg în motivarea scrisă aflată la dosarul cauzei. Totodată, mai susține, în esență, că modificarea adusă prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, prin Legea nr. 111/2017, în sensul că evaluarea bunului se face „în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia”, creează o situație inechitabilă, cuantumul despăgubirii astfel calculat situându-se la jumătate din valoarea reală a imobilului. Depune și concluzii scrise în sprijinul admiterii excepției de neconstituționalitate.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, precizând că prevederile de lege criticate au mai fost supuse controlului de constituționalitate, Curtea constatând că acordarea unor noi termene de soluționare entităților investite de lege reprezintă, într-adevăr, o condiționare a accesului la justiție, dar nu și o încălcare a acestui drept. În ce privește prevederile art. 21 alin. (6) și art. 50 din Legea nr. 165/2013, precizează că legiuitorul a urmărit să instituie un sistem unitar și previzibil de despăgubire, potrivit grilei notariale. Acest sistem poate conduce la stabilirea unor despăgubiri mai reduse decât cele inițiale, dar păstrează caracterul de proporționalitate, având în vedere scopul urmărit, și anume menținerea echilibrului bugetar.

5. La cererea reprezentatului autorului excepției, președintele Curții îi acordă cuvântul în replică. Acesta precizează că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat până în prezent, prin mai multe decizii, numai cu privire la forma pe care art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 o avea înainte de modificarea prin Legea nr. 111/2017, fără să analizeze varianta în prezent în vigoare.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Sentința civilă nr. 644 din 24 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 14.762/3/2014**, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi, art. 21 alin. (6), art. 31 alin. (1), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (1) și (2) și art. 50 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție ridicată de Decker That Ingeborg Karin într-o cauză civilă având ca obiect soluționarea cererii de obligare a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților la soluționarea, în condițiile titlului VII al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, a dosarului de despăgubiri convenite pentru un imobil preluat în mod abuziv de statul român în perioada regimului comunist.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile de lege criticate instituie termene prea lungi de soluționare a dosarelor, eșalonarea plății pe un interval de timp excesiv de lung și evaluarea bunului la o valoare mai mică decât cea de piață. Se arată că se creează o discriminare între cei cărora li s-au restituit imobilele în natură

sau care au primit o despăgubire la valoarea de piață și cei care intră sub incidența Legii nr. 165/2013. În ce privește art. 4 din Legea nr. 165/2013 consideră că nu este precizată noțiunea de „cerere nesoluționată”, respectiv „cerere soluționată”, textul fiind lipsit de precizie și claritate în ce privește criteriul de delimitare a cererilor care se vor soluționa potrivit noii legi. Autoarea excepției arată că sistemul de evaluare potrivit grilei notariale este discriminatoriu, nu respectă standardele internaționale minime de procedură și nu reflectă valoarea reală de piață a fiecărui imobil, încălcându-se astfel principiul echității și al dreptății, conform art. 1 alin. (3) din Constituție. De asemenea, critică faptul că noua lege nu prevede nicio indexare, devalorizarea manifestându-se în contextul eșalonării plății despăgubirilor pe o perioadă foarte îndelungată de timp. Mai arată că, prin abrogarea art. 16 din titlul VII al Legii nr. 247/2005, prin art. 50 lit. c) din Legea nr. 165/2013, se elimină evaluarea conform standardelor internaționale chiar și pentru cazul deciziilor definitive și irevocabile care nu au apucat însă să parcurgă faza evaluării, făcând imposibilă executarea hotărârilor judecătorești. Critică totodată faptul că termenul de 5 ani acordat, prin art. 34 din Legea nr. 165/2013, Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor pentru soluționarea cererilor nu constituie un remediu rapid, încălcând principiul neretroactivității legii, al nediscriminării, al dreptății, dreptul de acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, soluționat într-un termen rezonabil. În ce privește art. 31 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 arată că nu se precizează termenul în care se va emite titlul de plată, nu reglementează un control judiciar pentru situația în care Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților omite să emită acest titlu și nici nu stabilește termenul după care poate fi atacată omisiunea emiterii titlului de plată.

8. Tribunalul București — Secția a III-a civilă apreciază că, prin delimitarea sferei de aplicare a legii, a reglementării procedurii și reperelor de evaluare, precum și prin reglementarea și stabilirea unor termene obiective care să țină cont de realitatea situației în materie de reparație, legiuitorul s-a conformat dispozițiilor constituționale, fiind în acord cu cele statuate anterior de Curtea Constituțională.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând jurisprudența Curții Constituționale cu privire la dispozițiile supuse controlului în cauza de față.

11. **Avocatul Poporului** consideră că textele de lege ce formează obiectul excepției sunt constituționale, neputând fi reținute criticile formulate.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise, susținerile reprezentantului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate,

raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit dispozițivului actului de sesizare a Curții Constituționale, prevederile art. 4 teza întâi, art. 21 alin. (6), art. 31 alin. (1), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (1) și (2) și art. 50 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013. În ceea ce privește prevederile art. 21 alin. (6) și art. 31 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, Curtea observă că, ulterior sesizării sale, acestea au fost modificate prin art. I pct. 4 din Legea nr. 111/2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 26 mai 2017. Având în vedere că soluția legislativă este, în principiu, aceeași cu cea existentă înaintea modificării, Curtea se va pronunța asupra constituționalității acestor prevederi în redactarea actuală. Prevederile legale criticate au următorul cuprins:

— Art. 4 teza întâi: *„Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, [...]”;*

— Art. 21 alin. (6): *„(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu”;*

— Art. 31 alin. (1): *„În termen de 3 ani de la emiterea deciziei de compensare, deținătorul de puncte poate solicita valorificarea acestora în numerar. Pentru deciziile emise înainte de 1 ianuarie 2017, termenul începe să curgă de la această dată.”;*

— Art. 34 alin. (1): *„Dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.”*

— Art. 35 alin. (1) și (2): *„(1) Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție se află sediul entității, în termen de 30 de zile de la data comunicării.*

(2) *În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor.*"

— Art. 50: „La data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) *sintagma «despăgubiri acordate în condițiile prevederilor speciale privind regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv», cuprinsă în Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se înlocuiește cu sintagma «măsuri compensatorii în condițiile legii privind unele măsuri pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv, în perioada regimului comunist în România»;*

b) *orice dispoziție referitoare la evaluarea imobilelor potrivit standardelor internaționale de evaluare și la măsura reparatorie a compensării cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent, prevăzute în Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă;*

c) *articolele 13, 14, 14¹, 14², 15 literele a)—d) și f), articolele 16, 17, 18, 18¹, 18², 18³, 18⁴, 18⁵, 18⁶, 18⁷, 18⁸, 18⁹ și articolul 22 din titlul VII «Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv» al Legii nr. 247/2005, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice dispoziție contrară prezentei legi se abrogă.*"

15. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) privind statul de drept și dreptatea ca valori constituționale, art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, art. 15 alin. (2) care instituie principiul neretroactivității legii, art. 16 alin. (1) care consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, art. 21 alin. (1)—(3) referitor la dreptul de acces liber la justiție și la un proces echitabil. Se invocă, de asemenea, și prevederile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privitor la dreptul la un proces echitabil.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că aceasta a fost invocată într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de obligare a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților la soluționarea, în condițiile titlului VII al Legii nr. 247/2005, a dosarului de despăgubiri convenite pentru un imobil preluat în mod abuziv de statul român în perioada regimului comunist. La momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, dosarul se afla în lucru la această autoritate, fiind transmis acesteia de Instituția Prefectului Mureș și conținând dispoziția Primarului municipiului Sighișoara cu propunere de acordare de despăgubiri.

17. Analizând criticile formulate, Curtea observă că prevederile de lege criticate au mai fost supuse controlului de constituționalitate, prin prisma unor susțineri similare. Astfel, de exemplu, în ce privește dispozițiile art. 21 alin. (6) și art. 50 lit. b) din Legea nr. 165/2013, prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Curtea a respins excepția ca neîntemeiată, cu motivarea că textele de lege criticate constituie modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, așa cum rezultă din expunerea de motive a Legii nr. 165/2013. În acest sens, în acord cu cele reținute în jurisprudența sa,

reprezentată de Decizia nr. 188 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 484 din 30 iunie 2014, Curtea a statuat că Legea nr. 165/2013 a fost adoptată de legiuitor ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, paragraful 232, prin care a fost reținută în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită. Prin aceeași decizie, Curtea a reținut, de asemenea, că prin hotărârea-pilot menționată a fost lăsată însă statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere. Tot astfel, prin Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României* (paragraful 127), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reamintit că, în cazul privării de proprietate în sensul art. 1 din primul Protocol adițional la Convenție, imperative de interes general pot pleda pentru o despăgubire inferioară valorii reale de piață a bunului, cu condiția ca suma plătită să se raporteze în mod rezonabil la valoarea bunului [Hotărârea din 21 februarie 1986, pronunțată în Cauza *James și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 54, Hotărârea din 8 iulie 1986, pronunțată în Cauza *Lithgow și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 120, sau Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Scordino împotriva Italiei* (nr. 1), paragraful 95, și următoarele]. Invocând jurisprudența sa anterioară în legătură cu procedura specială de acordare a despăgubirilor pentru imobilele preluate în mod abuziv, Curtea a mai reținut că modul de reparare a injustițiilor și abuzurilor din legislația trecută ține de opțiunea exclusivă a legiuitorului, iar prevederile de lege criticate sunt în acord cu cele ale art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit cărora conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege (a se vedea în acest sens Decizia nr. 202 din 18 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 19 iunie 2013).

18. De asemenea, prin Decizia nr. 662 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 885 din 26 noiembrie 2015, paragraful 17, Curtea a reținut că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că, în aceste cazuri, legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea și deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004). Curtea a mai constatat (paragrafele 18 și 19) că nu poate fi vorba de retroactivitatea Legii nr. 165/2013, din moment ce situația juridică se află în curs de constituire, în sensul de a fi stabilit în concret cuantumul despăgubirilor

cuvenite în temeiul legilor reparatorii. În concordanță cu principiul *tempus regit actum* și al aplicării imediate a legii noi, este firesc ca modalitatea de calcul să fie cea prevăzută de actul normativ în vigoare la momentul efectuării acestei operațiuni, iar nu prin raportare la dispoziții legale abrogate, așa cum sunt cele din Legea nr. 247/2005, care, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, guvernau modalitatea de stabilire a despăgubirilor cuvenite. Totodată, Curtea a arătat, în jurisprudența sa, că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia: „Faptul că, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective” (Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, raportat la situația de față, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu acele persoane ale căror dosare de despăgubire au fost deja soluționate sub imperiul Legii nr. 247/2005, adică anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, nu reprezintă un viciu de constituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea aceluiași principiu mai sus amintit, *tempus regit actum*.

19. Prin Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 28 ianuarie 2015, Curtea a reamintit că, în materia acordării de despăgubiri pentru abuzurile petrecute în regimul trecut, statul are o marjă largă de apreciere asupra modalităților concrete de acordare, iar Legea nr. 165/2013 concretizează opțiunea legiuitorului român față de recomandările cuprinse în hotărârea-pilot mai sus amintită, astfel fiind adoptate o serie de proceduri, implicând, *inter alia*, termene concrete de soluționare a dosarelor de despăgubire, de natură să imprime sistemului de despăgubiri eficiență și o previzibilitate sporită. În acest context, coroborat cu faptul că prevederile art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție permit legiuitorului organic să stabilească limitele și conținutul dreptului de proprietate, Curtea a mai observat că Legea nr. 165/2013 nu impune plafonarea despăgubirilor — măsura recomandată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului —, ci, dimpotrivă, prevede acordarea lor integrală, însă prin raportare la un alt sistem de referință al evaluării decât cel preexistent, și anume prin aplicarea grilei notariale, conform art. 21 alin. (6) din lege, și fără acordarea de dobânzi sau penalități. Toate aceste modalități pot avea valențele finale ale unei plafonări, însă se încadrează în marja de apreciere a statului. Curtea a subliniat că această măsură nu este de natură să afecteze dreptul de proprietate în substanța sa, deoarece nu îi pune în pericol existența și efectele juridice, ci doar intervine asupra cuantumului bănesc obținut prin valorificarea dreptului de proprietate, în limitele permise de art. 44 din Constituție.

20. Aceleași rațiuni justifică și soluția normativă cuprinsă în art. 31 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, care, prevăzând că, în termen de 3 ani de la emiterea deciziei de compensare prin puncte, deținătorul poate opta pentru valorificarea punctelor și în numerar, se înscrie în procedura concepută de legiuitor pentru finalizarea procesului de reparare a nedreptăților săvârșite de statul român prin preluarea unor imobile în mod abuziv în perioada regimului comunist.

21. În ce privește dispozițiile art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Curtea a constatat că acestea sunt de natură să încalce egalitatea armelor, ca garanție a dreptului la un proces echitabil, în ipoteza în care se interpretează că termenele prevăzute de acesta sunt aplicabile și proceselor aflate pe rolul instanțelor de judecată la data intrării în vigoare a legii. Dar această situație nu se regăsește în cauza de față, care a fost înregistrată pe rolul Tribunalului București după intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013. Ca atare, în ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 34 alin. (1) din lege, nu este aplicabilă cauza de inadmisibilitate prevăzută de art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

22. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia critică instituirea unui nou termen, de 5 ani, în favoarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, pentru soluționarea dosarelor de despăgubire, termen a cărui neapuzare determină respingerea ca prematur introdusă a cererii adresate instanței pentru obligarea acestei autorități la soluționarea dosarului de despăgubire. Cu privire la susțineri similare, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 174 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 374 din 16 mai 2016, paragraful 19), că textul de lege criticat face parte din ansamblul de reguli procedurale instituite de legiuitorul român în scopul eficientizării procesului de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist. Prin stabilirea unui interval maxim de timp în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor este obligată să soluționeze dosarele de despăgubire se realizează o limitare în timp a acestei etape administrative, ceea ce reprezintă o remediere a deficienței legislației anterioare, care nu prevedea vreun termen în acest sens. În virtutea art. 20 alin. (1) din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005, persoanele care se considerau îndreptățite în temeiul legilor reparatorii se adresau instanței de contencios administrativ ca urmare a refuzului nejustificat de emitere de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a deciziei conținând titlul de despăgubire, în condițiile în care era asimilată unui refuz nejustificat de soluționare trecerea unui interval de timp apreciat în mod subiectiv de acestea ca nerezonabil, de natură a justifica un demers jurisdicțional. Așadar, omisiunea reglementării unui termen legal de soluționare a dosarelor de despăgubire crea premisele unui comportament arbitrar al autorității administrative competente și pune persoanele care se considerau îndreptățite în situația de acțiune în mod aleatoriu, valorificând o cale nespecifică de acțiune, la care recurgeau ca urmare a lipsei de certitudine în ce privește soluționarea de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a dosarelor de despăgubire. Ca atare, instituirea, prin textul de lege criticat în cauza de față, a unui interval maxim de timp în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor să își îndeplinească această atribuție reprezintă o concretizare a intenției legiuitorului român de clarificare a procedurii de restituire, prin conferirea unui grad de

previzibilitate apt să dea expresie exigențelor dreptului la un proces echitabil, soluționat într-un termen rezonabil.

23. Dispozițiile art. 35 alin. (1) și (2) din Legea nr. 165/2013 au mai fost, de asemenea, supuse controlului de constituționalitate, Curtea observând că, în prezent, acestea conferă persoanelor interesate dreptul de a se adresa instanței pentru a se pronunța asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și a soluționa cererea lăsată în nelucrare de entitatea investită de lege. Acest drept poate fi exercitat într-un interval de 6 luni, care începe să curgă de la expirarea termenelor prevăzute la art. 33 și art. 34, termene pe care Legea nr. 165/2013 le acordă entităților investite pentru soluționarea cererilor. Relevante, sub acest aspect, sunt și Decizia nr. 685 din 26 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 92 din 4 februarie 2015, și Decizia nr. 818 din 24 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 154 din 29 februarie 2016, prin care Curtea Constituțională a apreciat că art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 stabilește cadrul procesual în care dreptul la acces liber la justiție să fie exercitat, în contextul economico-financiar al statului român descris în expunerea de motive a Legii nr. 165/2013 și având în vedere și cele reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, mai sus menționată.

24. În ce privește critica referitoare la pretinsa lipsă de claritate a prevederilor art. 4 teza întâi din Legea nr. 165/2013, sub aspectul înțelesului sintagmei „cereri nesoluționate” din cuprinsul acestora, Curtea constată că nu poate fi reținută, întrucât Legea nr. 165/2013 oferă repere suficient de precise cu privire la semnificația acesteia. Astfel, art. 1 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 instituie regula restituirii în natură a imobilelor la care se referă legea, iar alin. (2) al aceluiași articol reglementează modul de rezolvare a situațiilor în care restituirea în natură nu mai este posibilă. Este vorba despre acordarea de măsuri reparatorii în echivalent, constând, după caz, în compensarea cu bunuri oferite în echivalent de entitatea investită cu soluționarea cererilor formulate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în

mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989 (astfel cum aceasta este definită în art. 3 pct. 4 din Legea nr. 165/2013), în măsurile prevăzute de Legea fondului funciar nr. 18/1991 și Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, precum și în măsura compensării prin puncte, introdusă prin intermediul capitolului III din Legea nr. 165/2013. Așadar, prin „cerere nesoluționată”, căreia i se aplică, potrivit art. 4 din Legea nr. 165/2013, prevederile acestei legi, se înțeleg toate cererile formulate de persoanele care se consideră îndreptățite în vederea recunoașterii dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile ce intră sub incidența legislației reparatorii enumerate, cereri care, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 încă nu fuseseră soluționate, în mod definitiv, prin mecanismul procedural specific etapei administrative prevăzute de lege.

25. Referitor la prevederile art. 50 lit. a) și c) din Legea nr. 165/2013, Curtea observă că acestea au fost edictate din rațiuni de tehnică legislativă, fiind necesare pentru corelarea denumirilor și înlăturarea paralelismelor ori, după caz, a antinomiilor legislative, astfel că nu poate fi reținută pretinsa neconstituționalitate a acestora.

26. În fine, în ce privește criticile referitoare la evaluarea imobilelor „în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia”, astfel cum se precizează în art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, modificat, ulterior sesizării Curții Constituționale, prin Legea nr. 111/2017, Curtea apreciază că nu o poate examina, având în vedere că depășește cadrul procesual cu care a fost investită, fiind formulată direct în fața instanței de contencios constituțional. Or, potrivit art. 29 alin. (1) și (4) din Legea nr. 47/1992, Curtea se pronunță asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești, în urma sesizării printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților și opinia instanței asupra excepției. În cauză, însă, critica menționată nu se înscrie în aceste exigențe, astfel că nu poate fi supusă analizei Curții.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Decker That Ingeborg Karin în Dosarul nr. 14.762/3/2014** al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și constată că dispozițiile art. 4 teza întâi, art. 21 alin. (6), art. 31 alin. (1), art. 34 alin. (1), art. 35 alin. (1) și (2) și art. 50 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a III-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 24 aprilie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 303

din 8 mai 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „la care se atașează dovada de primire/procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163”, cuprinsă în art. 154 alin. (4), precum și a sintagmei „dispozițiile art. 200 nefiind aplicabile în acest caz”, cuprinsă în art. 717 alin. (1) teza finală din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 154 alin. (4) din Codul de procedură civilă, referitor la sintagma „la care se atașează dovada de primire/procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163”, precum și a dispozițiilor art. 1 pct. 37 din Legea nr. 138/2014 de modificare a art. 716 alin. (1) în ceea ce privește sintagma „dispozițiile art. 200 nefiind aplicabile în acest caz”, excepție ridicată de Emanuel Cristian în Dosarul nr. 26/325/2016 al Tribunalului Timiș — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.974D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că, la dosarul cauzei, partea C.A.R. Parîngul I.F.N. din Petroșani a depus un punct de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate, prin care susține, în esență, că cererea de încuviințare a executării silite nu este supusă procedurii de verificare și regularizare prevăzute de art. 200 din Codul de procedură civilă, precum și faptul că executorul judecătoresc are posibilitatea comunicării actelor de executare silită inclusiv prin servicii de curierat rapid.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că dispozițiile legale criticate sunt clare și previzibile, nefiind încălcat nici dreptul la un proces echitabil sau dreptul la apărare.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Decizia civilă nr. 730 din 22 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 26/325/2016, **Tribunalul Timiș — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 154 alin. (4) din Codul de procedură civilă referitor la sintagma „la care se atașează dovada de primire/procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163”, precum și a dispozițiilor art. 1 pct. 37 din Legea nr. 138/2014 de modificare a art. 716 alin. (1) în ceea ce privește sintagma „dispozițiile art. 200 nefiind**

aplicabile în acest caz”, excepție ridicată de Emanuel Cristian într-o cauză privind soluționarea apelului formulat împotriva unei sentințe civile a Judecătoriei Timișoara, prin care a fost anulată o contestație la executare ca fiind netimbrată.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile art. 154 alin. (4) din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale dacă se interpretează în sensul în care comunicarea actelor de executare, citațiilor sau a oricăror acte de procedură prin poștă/curier se poate face fără scrisoare recomandată, fără conținut declarat și fără confirmare de primire, respectiv dacă se pot transmite prin poștă/curier, în condițiile art. 154 alin. (2) din cod. De asemenea, se arată că aceste prevederi legale sunt neconstituționale dacă se interpretează că funcționarul poștal poate îndeplini și procedura prevăzută de art. 163 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care, în opinia autorului excepției, este reglementată exclusiv pentru a fi adusă la îndeplinire de către agenții procedurali ai instanței. De asemenea, se apreciază că dispozițiile legale criticate nu sunt corelate cu cele ale art. 165 pct. 2 din același cod, în sensul în care, deși acest din urmă text legal statuează în mod explicit care sunt atribuțiile funcționarului poștal, în practica instanțelor de judecată se consideră legal îndeplinită o procedură de citare în care funcționarul poștal a îndeplinit atribuții exclusive ale agenților procedurali ai instanțelor, respectiv depunerea citațiilor și a actelor de procedură la cutia poștală, atunci când partea a refuzat să primească corespondența.

7. În ceea ce privește dispozițiile art. 717 alin. (1) din Codul de procedură civilă se susține, în esență, că acestea sunt neconstituționale, întrucât modificarea lor prin Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe s-a făcut prin încălcarea normelor de tehnică legislativă. Astfel, consideră că, de vreme ce art. 200 alin. (4) din Codul de procedură civilă conține singura dispoziție legală de anulare a cererii de chemare în judecată, iar alin. (5) al acestuia reglementează modalitatea de contestare a încheierii de anulare, prin neaplicarea acestor dispoziții în cadrul contestației la executare se creează un vid legislativ pe care instanțele nu au calitatea să îl suplinească după bunul plac. Potrivit art. 200 alin. (4) din Codul de procedură civilă, anularea cererii se face prin încheiere, dată în camera de consiliu, dacă obligațiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt îndeplinite în termenul prevăzut la alin. (3); or odată cu neaplicarea acestei prevederi, anularea cererii de chemare în judecată se va face prin sentință dată în ședință publică, ceea ce nu este reglementat prin lege, instanțele fiind în situația de a improviza măsuri legislative. De asemenea, arată că art. 200 alin. (5) din Codul de procedură civilă stabilește imperativ modul de contestare a măsurii anulării cererii de chemare în judecată, și anume prin cerere de reexaminare, pe când prin neaplicarea acestei dispoziții contestarea măsurii se va putea face doar printr-o cerere de apel, ceea ce nu este

prevăzut de Codul de procedură civilă. Se mai susține că o asemenea lipsă de corelare legislativă este de natură să tulbure bunul mers al executării silite, să creeze disfuncționalități în derularea acesteia, având, așadar, efecte contrare celor statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

8. **Tribunalul Timiș — Secția a II-a civilă** opinează în sensul constituționalității dispozițiilor legale criticate.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

10. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

11. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum rezultă din actul de sesizare, îl reprezintă dispozițiile art. 154 alin. (4) din Codul de procedură civilă referitor la sintagma „*la care se atașează dovada de primire/procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163*”, precum și a dispozițiilor art. 1 pct. 37 din Legea nr. 138/2014 de modificare a art. 716 alin. (1) în ceea ce privește sintagma „*dispozițiile art. 200 nefiind aplicabile în acest caz.*” În ceea ce privește dispozițiile art. 716 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Curtea observă că acestea au fost modificate prin Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753 din 16 octombrie 2014, când, prin art. 1 pct. 37, a fost introdusă în cuprinsul art. 716 alin. (1) mențiunea referitoare la inaplicabilitatea prevederilor privitoare la verificarea și regularizarea cererii. Ulterior, Codul de procedură civilă a fost republicat, art. 716 devenind art. 717. Așadar, având în vedere prevederile art. 62 teza întâi din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, potrivit cărora „*Dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta.*” Curtea va reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate sintagma „*la care se atașează dovada de primire/procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163*” cuprinsă în art. 154 alin. (4), precum și sintagma „*dispozițiile art. 200 nefiind aplicabile în acest caz*” cuprinsă în art. 717 alin. (1) teza finală din Codul de procedură civilă. Prevederile legale criticate au următorul cuprins:

— Art. 154 alin. (4): „*În cazul în care comunicarea potrivit alin. (1) nu este posibilă, aceasta se va face prin poștă, cu scrisoare recomandată, cu conținut declarat și confirmare de primire, în plic închis, la care se atașează dovada de primire/procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163* (referitoare la procedura de comunicare a citației — s.n.).”;

— Art. 717 alin. (1): „*Contestația la executare se judecă cu procedura prevăzută de prezentul cod pentru judecata în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător, **dispozițiile art. 200 nefiind aplicabile în acest caz** (privind regulile de procedură referitoare la verificarea cererii și regularizarea acesteia — s.n.).*”

15. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul securității juridice, în componenta sa referitoare la calitatea legii, art. 15 alin. (1) privind universalitatea, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, art. 24 privind dreptul la apărare, art. 124 privind înfăptuirea justiției, art. 126 și art. 142 alin. (1) privind rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că în privința sintagmei „*la care se atașează dovada de primire/procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163*” cuprinsă în art. 154 alin. (4) din Codul de procedură civilă, răspunzând unor critici similare cu cele formulate în prezenta cauză de același autor, a reținut prin Decizia nr. 586 din 21 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 967 din 6 decembrie 2017, paragrafele 27—29 și 31 și 32, că, în ceea ce privește modalitatea de comunicare, regula este cea stabilită de art. 154 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în sensul în care comunicarea citațiilor și a tuturor actelor de procedură se face din oficiu, prin agenții procedurali ai instanței sau prin oricare alt salariat al acesteia, precum și ai altor instanțe în ale căror circumscripții se află cel cărui a se comunica actul. În mod subsidiar comunicării prin agenții procedurali ai instanțelor, prin urmare numai atunci când această modalitate nu este posibilă, art. 154 alin. (4) reglementează comunicarea prin poștă sau servicii de curierat rapid, potrivit art. 154 alin. (5), cu scrisoare recomandată, cu conținut declarat și confirmare de primire, în plic închis, la care se atașează, de asemenea, ca și în cazul citării prin agenții procedurali ai instanțelor, dovada de înmânare/procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163. Textul de lege nu definește cazul de imposibilitate a comunicării prin agenții procedurali, însă, având în vedere că, potrivit art. 64 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.375/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 970 din 28 decembrie 2015, agentul procedural al instanței comunică actele procedurale persoanelor din localitatea unde se află sediul instanței — fie instanța emitentă a actului de comunicat, fie instanța solicitată să efectueze comunicarea în condițiile art. 154 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar numai în cazuri urgente și când dotarea instanțelor permite, comunicarea se poate realiza și în alte localități, rezultă că, în localitățile unde nu există instanțe, comunicarea se face, de regulă, prin intermediul funcționarilor poștali.

17. Prin urmare, având în vedere aceste considerente, Curtea a reținut că premisa de la care pornește în analiza excepției de neconstituționalitate este aceea că, în temeiul art. 154 alin. (1) coroborat cu art. 154 alin. (4) din Codul de procedură civilă, comunicarea citațiilor și a altor acte de procedură se face, de regulă, prin agenții procedurali ai instanțelor, și, în mod subsidiar, prin funcționarii poștali/servicii de curierat rapid. Principala modalitate de citare și comunicare a actelor de procedură se realizează prin înmânarea personală a actului comunicat, direct destinatarului sau unei persoane care îl reprezintă, prin agentul procedural al instanței, [art. 154 alin. (1) din Codul de procedură civilă], prin salariatul primăriei căreia i se lasă corespondența de la instanță [în condițiile art. 163 alin. (3) lit. f) teza a doua și art. 163 alin. (10)], prin funcționarul poștal [art. 154 alin. (4)] sau prin executorul judecătoresc/serviciul de curierat rapid [art. 154 alin. (5)]. În acest scop, instanța întocmește actul de comunicat (citație

sau alt act de procedură), pe care îl introduce în plic închis, cu mențiunea „PENTRU JUSTIȚIE. A SE ÎNMÂNĂ CU PRIORITATE.”, și căruia îi atașează formularul-dovadă de înmânare/procesul-verbal, precum și înștiințarea prevăzută la art. 163.

18. Curtea a mai reținut că, în toate cazurile de refuz de primire sau de lipsă a destinatarului/altor persoane care pot primi corespondența, legiuitorul a reglementat posibilitatea afișării unei înștiințări a părții despre posibilitatea de a-și ridica personal citația, sub sancțiunea operării prezumției relative de comunicare, dacă destinatarul nu și-a ridicat actul de la instanța emitentă sau de la primărie, în termenul prescris de lege. Așa cum a statuat Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, în aceste cazuri, afișarea are în vedere o situație cu caracter de excepție și urmărește să prevină și să limiteze eventualele abuzuri în exercitarea drepturilor procesuale, de natură să determine tergiversarea soluționării cauzei, pe calea menținerii cu rea-credință a unei permanente lipse de procedură (Decizia nr. 108 din 2 aprilie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 31 mai 2002). De asemenea, în acest caz, afișarea contribuie la protejarea dreptului persoanei la respectarea vieții private, de vreme ce documentul afișat nu-l mai reprezintă însăși citația, ci o înștiințare care cuprinde elemente suficiente de identificare a destinatarului, a celui care a făcut înștiințarea, a dosarului la care se referă actul procedural, a locului de unde și a datei până la care poate fi ridicată citația, precum și mențiunea referitoare la consecințele procedurale ale neprezentării pentru comunicare (Decizia nr. 795 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 44 din 20 ianuarie 2016). Ori de câte ori se afișează înștiințarea, agentul trebuie să depună citația și procesul-verbal respectiv la sediul instanței care a emis actul ori la sediul primăriei în a cărei rază teritorială locuiește sau își are sediul destinatarul, dacă în localitate nu există instanță, în acest ultim caz, funcționarul anume desemnat din cadrul primăriei înaintează instanței emitente dovada de înmânare semnată de destinatar, procesul-verbal întocmit de agent sau, după caz, dacă destinatarul nu se prezintă să ridice corespondența, procesul-verbal întocmit cu această ocazie.

19. Așa cum s-a reținut anterior, în mod subsidiar comunicării prin agentul procedural al instanței, legiuitorul a reglementat comunicarea prin poștă/curierat rapid, numai în cazurile în care prima modalitate nu este posibilă. În acest sens, agentul poștal sau curierul va proceda conform art. 163 din cod, iar actul de comunicat este transmis în plic închis, purtând mențiunea specifică „PENTRU JUSTIȚIE. A SE ÎNMÂNĂ CU PRIORITATE.”, cu corectivul că este vorba de o transmitere prin poștă, cu scrisoare recomandată, cu conținut declarat și confirmare de primire, noțiuni detaliate în mod specific prin art. 2 pct. 18 și 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 15 martie 2013. Așadar, Curtea a reținut că, în acest caz, comunicarea actului de procedură prin poștă se face tot în condițiile unui plic închis, ce poartă mențiunea specifică, trimiterea beneficiind de garanții suplimentare de siguranță și confidențialitate, specifice reglementărilor legale în materia serviciilor poștale.

20. În continuare, referitor la dispozițiile art. 717 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Curtea observă că, prin Decizia nr. 573 din 21 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.027 din 27 decembrie 2017, a reținut că procedura reglementată de art. 200 din Codul de procedură civilă urmărește complinirea eventualelor lipsuri ale cererii de chemare în judecată, sub aspectul competenței instanței sesizate și al elementelor esențiale ale cererii, enumerate la art. 194—197 din același cod, precum datele de identificare ale părților și reprezentărilor acestora — dacă este cazul, obiectul și

valoarea cererii, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea, dovezile de care reclamantul înțelege să se folosească în susținerea fiecărui capăt de cerere. De asemenea, procedura regularizării cererii de chemare în judecată mai are în vedere și achitarea taxei judiciare de timbru. Toate aceste cerințe a căror îndeplinire este verificată de judecător înainte de fixarea primului termen de judecată au ca scop stabilirea, încă din etapa preliminară, a unui cadru procesual clar, bine definit și evitarea introducerii unor cereri de chemare în judecată informe, care să încarce rolul instanțelor cu procese al căror parcurs ar fi fost mult mai rapid în situația în care declanșarea acestora s-ar fi realizat prin intermediul unor acțiuni introductive bazate pe cereri de chemare în judecată care să cuprindă toate mențiunile definitorii mai sus arătate.

21. Procedura verificării și regularizării privește cererea de chemare în judecată, ca act inițial al procesului, de al cărei conținut depinde întreaga derulare ulterioară a procesului. Contestația la executare, în schimb, este considerată un incident ivit în cursul executării silite, astfel că nu se justifică aplicarea procedurii regularizării cererii, câtă vreme coordonatele esențiale ale procesului au fost deja stabilite. Ceea ce nu înseamnă că, în virtutea rolului său activ, judecătorul nu va pune în vedere contestatorului-debitor ca, până la primul termen de judecată, să remedieze lipsurile constatate la înregistrarea contestației. Deosebirea față de procedura regularizării constă în faptul că, în cadrul acesteia din urmă, nu se fixează primul termen de judecată decât după ce se corectează sau completează corespunzător cerințele mai sus amintite, pe când, în cazul contestației la executare, judecătorul stabilește primul termen de judecată și dispune comunicarea contestației către intimat, în forma incompletă înaintată de contestator, dar, în același timp, înștiințează contestatorul cu privire la carențele contestației și îi pune în vedere să le complinească. Așadar, contestația nu va fi anulată decât dacă, la primul termen de judecată, judecătorul constată că nu au fost îndeplinite rigorile de formă și de fond, deși contestatorului i-au fost aduse la cunoștință și i s-a dat posibilitatea să se conformeze acestora într-un anumit interval de timp.

22. Prin urmare, nu se pune problema unei necorelări legislative, contrară normelor de tehnică legislativă, de natură să încalce exigențele de calitate și previzibilitate ale normelor juridice, așa cum susține autoarea excepției, ci neaplicarea procedurii regularizării cererii în cazul contestației la executare reprezintă o opțiune a legiuitorului, care a înțeles să eficientizeze și să accelereze astfel o etapă a executării silite, în condițiile în care accesul liber la justiție este pe deplin asigurat, contestatorul având posibilitatea reală și efectivă de a se adresa instanțelor de judecată pentru contestarea actelor de executare silite.

23. În ceea ce privește critica potrivit căreia, în conformitate cu prevederile art. 200 alin. (5) din Codul de procedură civilă, contestarea măsurii anulării cererii de chemare în judecată, pentru nerespectarea condițiilor de formă și de fond descrise în art. 194—197 din același cod, se face printr-o cerere de reexaminare, pe când în cazul contestației la executare, prin neaplicarea acestei dispoziții, contestarea măsurii anulării contestației se va putea face doar prin apel, Curtea a reținut că nu este îngădit nici dreptul de acces liber la justiție, nici cel la un proces echitabil, atât timp cât contestatorul are posibilitatea de a solicita și de a obține, în fața unei instanțe de judecată, reanalizarea măsurii anulării contestației.

24. Sub acest aspect, Curtea a reiterat cele statuate cu valoare de principiu în jurisprudența sa, în sensul că accesul liber la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care justiția se înfăptuiește, fiind de competența exclusivă a legiuitorului de a institui regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești. Curtea a apreciat că aceasta reprezintă o soluție care rezultă în mod categoric din dispozițiile

art. 126 alin. (2) din Constituție, potrivit căroră „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt stabilite de lege*” și ale art. 129, în conformitate cu care „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”. Curtea a arătat că judecătorul „spune dreptul” pentru soluționarea unui litigiu, dar numai în formele și în condițiile procedurale instituite de lege. Pe cale de consecință, legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură și modalități

de exercitare a drepturilor procedurale, principiul accesului liber la justiție presupunând posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri, în formele și în modalitățile instituite de lege (a se vedea Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994).

25. Întrucât nu au intervenit elemente noi de natură a schimba jurisprudența Curții, considerentele și soluția deciziilor amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Emanuel Cristian în Dosarul nr. 26/325/2016 al Tribunalului Timiș — Secția a II-a civilă și constată că sintagma „*la care se atașează dovada de primire/procesul-verbal și înștiințarea prevăzute la art. 163*” cuprinsă în art. 154 alin. (4), precum și sintagma „*dispozițiile art. 200 nefiind aplicabile în acest caz*” cuprinsă în art. 717 alin. (1) teza finală din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Timiș — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 8 mai 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 095897